

„עשר פצצות-אש מרגמות!“ ניתנה הפקודה בקול – ואנחנו נכנסו לפעולה

הפעולה הנכונה

הפתק שחיכה לי בתיבת הדואר היה צורקריאה לשרות מילואים. קיללתי בקול רם. חיבתי למדים ו למישימעת הצבאית מוגבלת מאוד. ספרתי את הימים שבין תאריך הגיוס והשיחרור הנקובים בצו. שלושים יום. חזרתי על הבדיקה כשאני נעור באצבעות ידי כילו קטן. כלום לא עזר, שלושים יום בדיוק. מטרת הקריאה: „תעסוקה מיבצעית.“

אני משרת כסמל בגדוד מרגמות כבודת. זה הוא גדוד ותיק ומתורגל, המתנהל במישור הצבאי כמכונה משומנת היטב; ובמישור האנושי כעין המולה גדולה ומסועפת, עם כל הסימפטומים המלווים המולה. יש תחושת השתייכות, אהבות ושינאות, רכילויות שכולם מתחלקים בהן בהנאה, ידירות שהתחשלה במשך שנים, ואפילו רביעיות קבועות למשחק פוקר.

כשקיבלתי את הצו עשיתי מה שעושים רבים אחרים אצלנו. הלכתי לחנותו של מוישה המגיד לרוג אינפור- מציה. מצאתי שם את אבנר, מפקד אחת הסוללות, שבא כנראה לאותה מטרה.

כשהגעתי לגדוד לפני שנים רבות הופתעתי לגלות שהמגיד שלו, תותחן מיקצועי ותיק ומשופשף, עוסק בחינוך האזרחיים, בין גיוס לגיוס, בגלגלית. במשך הזמן גיליתי שהחנות של מוישה היא חלק מן המימסד הגדודי, עכשיו ישבתי שם וניסיתי לברר מה מסתתר מאחורי התעסוקה המיבצעית.

„נחפס עמדות במסיגרת המערך הארטילרי של צה"ל

חסורות, כמה מחפורות לרכב, אוהל בודד למטבח. מכונית ג.נ. עם יריעה נפרשת, מוצבת במחסורת רדודה. זה הכל. אין סידורים למגורים. יש רק מיטות שלל סוריות, העומדות גלויות בשמש. גרוע ממחנה צוענים.

„ואיי, נתייבש פה, איזה חור“, אומר מחי מצות ארבע, ושולח סביבו מבט עגום. אנשי היחידה המפנה את השטח ממהרים להסתלק. „לא נורא, הכל עובר“, הם מנחמים אותנו. החברה מחליפים מבטים. הפעם נדפקנו על יבש. בעלי התפקידים בסוללה העובת ממהרים להעביר לנו את הגתונים והאינפורמציה. בודקים את לוח הארטילריה, עולים למכוון הסוללתי. הצתתים כבר מטפלים במרגמות. בודקים את המטענים על הפצצות ואת מיקום מצבורי התחמושת. מזהים מוטות כיוון ורושמים קחי אפס. הכל נעשה בחיפזון. קודמינו ממהרים להסתלק. לפני שתפסנו מה קרה משיך סופית, ואנו לבד בעמדה. הכל זר ועייף. הוקיפים מסחובי בים. החברה שרועים על המיטות.

אסור להתפשט, אסור להוריד נעליים. מצב-הכך תמיד. אני מסריח כמו צבוע ומגרד לי בין בהונות הרגליים. הן נעליים הגבוהות התקשו בארון, ועכשיו בטח יש לי יבלת. נותרות שלוש שעות לישון. אחר יבוא תורי לשבת בהאזנה.

„צוותים תפוס מקום!“

צילצול הטלפון נשמע כאילו מתוך חלום רחוק. כמה זמן ישנתי? קולו של ארליה עונה לצלצול. „כוכן המפקד, אנו מוכנים לירי, רגע אחד, אני רושם.“ פנס-כיס גדלק בחשיכה. גם שאר אנשי העמדה מתעוררים. דבר-מה קרה. „סוללה א, צוותים תפוס מקום!“ בוקע קולו של ארליה מתוך רמקול היד. „סוללה א, מטרת סוללה!“

זה הוא זה: מטרת סוללה. קריאת-הקרב של התותחן. דווקא עכשיו, כשאיש עדיין איננו יודע היכן הוא חי. בטח יתחיל שם מיד בלגן נוראי בין הצוותים. זה יהיה בטח הבזיון שיוזכירו לנו לתמיד. אי-שם נתקלו

בקו. אמר מוישה. „הפעם יוצאים לצפון, כנראה סביב בות עמק בית-שאן. אומרים ששם לוחט.“

היום הראשון

השיירה משתרכת בכבודת. משאיות אזרחיות מגויסות. מבין הסולמות מציצים החברה. הסרצופים הם הערובת של אישות ועייפות. רבונו של עולם, עוד שלושים יום! אנו כבר יודעים שכימעט אין חופשות. מותר לשכוח את הבית. מאחורי רובנו משפחות, ילדים, וצורר בעיות לא קטן. איש איש מסתגר בהרהוריו. חם. חם מאוד. לוחט בעמק בית-שאן, תרתי-משמע. הוא איננו יורד מן הכותרות. והארטילריה ממלאה תפקיד נכבד במלחמה הקטנה המתנהלת לאורכו.

כמה משוגעים, ואני בתוכם, משתרכים מאחורי הי- שיירה ברכבם הפרטי. המטרה: להגיע עם הרכב קרוב ככל האפשר לעמדה, כדי שיהיה עם מה לקפוץ הביתה. אני שייך לסוללה „א“. האפראט הצבאי דחס לתוך העמדה חבורה מגוננת למדי: קצין העמדה ארליה הוא בחור שחרחר, קבלן גינון מגבעתיים. סגנו אורי, קיבוצניק צעיר. אנחנו שלושה משנים טכניים. אפלה, בחור קומפקטי וסקרן, העובד כאזרח במשרד מבקר המדינה, גברכר צעיר שזה עתה השתחרר משירות חובה, העונה לשם המקורי נפסלברג; ואני. האחראי על הקשרים הוא גייגני קולני בשם חיים. קולו נשמע מקצה העמדה עד קצה וללא הפסקה כימעט. אלה הם החברה שבחברתם אני עתיד לבלות את מרבית הזמן. חבורה טובה, אפשר להסדר לא רע.

עמדה ללא צל

אנו נכנסים לעמדה לפנות ערב. המראה מדכא. הרוח חמה והארמה הבהירה מעלה ענני אבק. עמדות מרגמה

מאת

פרץ

עופר

זהו יומנו האישי של מנהל חברה שנקרא לשירות מילואים ביחידת התותחנים אליה הוא שייך, ונקלע למלחמה הזעירה המתנהלת בעמק בית-שאן. היומן משקף את אחרית המלחמה בחיים ישובי החזית הירדנית, את ההווי המיוחד של אנשי המילואים המשרתים שם, ואת היחסים שנתקמו בין החיילים לבין תושביים.